

Klasa 3 – wrzesień – blok 2 – dzień 5

Scenariusz zajęć

Blok tygodniowy: Podziwiamy naszą ojczyznę.

Temat dnia: Morze, nasze morze.

Cele zajęć:

Uczeń:

- wskazuje na mapie fizycznej Polski Morze Bałtyckie,
- wypowiada się na temat treści wiersza,
- prowadzi proste doświadczenia z wodą,
- stawia hipotezy i weryfikuje je,
- tworzy mapę mentalną,
- korzystając ze znaków alfabetu Morse'a układa proste sygnały/ wyrazy,
- nazywa liczby w odejmowaniu i odejmuje liczby w zakresie 100,
- wykonuje papierową łódkę techniką origami.

Metody: burza mózgów, skojarzenia, mapa mentalna, metoda świateł, działanie praktyczne, doświadczenia, praca z tekstem, metoda patyczków.

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna, indywidualna zróżnicowana, grupowa.

Środki dydaktyczne: nagranie odgłosów morza, mapa fizyczna Polski, animacja „Morze Bałtyckie”, tekst wiersza M. Janik "Polskie morze"¹, książka "101 Eksperymentów z wodą" wyd. Jedność, materiały do doświadczeń: karty z instrukcją, miejscem na wpisanie hipotez i ich weryfikacji w postaci zdań z lukami, trzy zestawy doświadczalne(zestaw I- pusta szklana butelka, cienki wąż gumowy, duża miska typu wanienka napełniona wodą; zestaw II- surowe jajko, sól kuchenna, łyżka, słoik typu wek napełniony wodą; zestaw III- : woda, małe kamyki, sól, piasek, papierowy filtr do kawy, pusta doniczka (z otworem na dnie), duży, szklany słoik, kartki do uzupełnienia przy tworzeniu mapy mentalnej, atlasy geograficzne do kl. IV, kartki do składania origami.

Przebieg zajęć

Część wstępna	Uwagi
<p>1. Czynności organizacyjno – porządkowe (powitanie, kontrola obecności, przygotowanie do zajęć).</p> <p>Uczniowie wchodzą do klasy, nauczyciel zapowiada, że dzisiaj przeniosą się razem nad polskie morze(przypomnienie nazwy morza), włącza</p>	

¹ www.forum.gazeta.pl

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

<p>nagranie przedstawiające odgłosy morza: szum fal, krzyk mew, wiatr.²</p> <p>Po zajęciu miejsc, uczniowie chwilę jeszcze słuchają nagrania, a potem nauczyciel proponuje dzieciom zabawę z skojarzenia. W parach podają swoje skojarzenia dotyczące morza.</p> <p>Nauczyciel odslania cele zajęć zapisane na tablicy. Dwóch, trzech uczniów odczytuje je. W razie wątpliwości są one wyjaśniane.</p> <p>1) Pokażesz na mapie fizycznej Polski Morze Bałtyckie.</p> <p>2) Będziesz wypowiadał się na temat treści wiersza.</p> <p>3) Przeprowadzisz proste doświadczenia.</p> <p>4) Utrwalisz sobie, jak nazywają się liczby w odejmowaniu.</p> <p>5) Wykonasz papierową łódkę techniką origami.</p> <p>Zapis tematu.</p> <p>Temat: Morze, nasze morze.</p>	
Część główna	Uwagi
<p>1. Praca z mapą fizyczną Polski. Wskazanie miejsca na mapie, w które przeniosą się dzisiejszego dnia uczniowie i nauczyciel. Odczytanie nazwy Morza Bałtyckiego. Określenie położenia- Morze Bałtyckie leży na północy Polski.</p> <p>2. Animacja „Morze Bałtyckie” Animacja przedstawia Morze Bałtyckie w różnych ujęciach, z typowymi elementami krajobrazowymi.³/ morze spokojne, zburzone, brzeg morski, plaża, ryby, molo, morze o różnych porach dnia/ Rozmowa kierowana na temat oglądanej animacji.</p> <p>3. Wysłuchanie wiersza M. Janik "Polskie morze"⁴ ukierunkowane pytaniem: 1) Jakie elementy krajobrazu podziwia w wierszu poetka?</p>	<p>Mapa fizyczna Polski.</p> <p>Animacja „Morze Bałtyckie”</p> <p>Wiersz "Polskie morze" M. Janik</p>

² www.youtube.com (Szum morza)

³ <http://pixabay.com/pl/photos/morze%20ba%C5%82tyckie/>

⁴ www.forum.gazeta.pl (Maria Janik „Polskie morze")

"Polskie morze"

„Z rozwianym wiatrem włosom,
z oczyma pełnymi blasku,
stoję na brzegu morza,
z samego rana, o brzasku.

Stąpając w chłodną wodę,
nurzam się w morskiej fali,
mewy widzę nad wydumą,
latające w oddali.

Bursztynu czar miga w piasku,
kusząc mnie do zbierania,
promień słońca gorący
kusi do opalania.

O morze moje kochane,
plaża piękna, złocista,
sosnami porośnięta,
cudowna twa wydma piaszczysta.

Bałtyku mój kochany,
któż twemu pięknu zaprzeczy,
kocham cię i będę kochała,
twoja Marysia z obczyzny...”

Po wysłuchaniu wiersza uczniowie odpowiadają na pytanie. Wymieniają pojawiające się wierszu elementy krajobrazu: wydmy piaszczyste, złocista plaża, sosny, fale morskie, mewy, bursztyny. Można dopytać o temperaturę wody („chłodna woda”) i o to, co jeszcze (oprócz bursztynu) można znaleźć nad morzem (muszelki). Na koniec nauczyciel pyta:

-Jaki smak ma morską wodę?

Po uzgodnieniu, że woda jest słona, nauczyciel zapowiada przeprowadzenie doświadczeń ze słoną wodą.

4. Doświadczenia ze słoną wodą.

Nauczyciel dzieli klasę na trzy grupy dowolnym sposobem: odliczanie, losowanie kolorów, losowanie kartek z numerem grupy, itp.

Przedstawiciel grupy losuje kartkę z numerem zestawu doświadczalnego. Są trzy zestawy.

Zestaw doświadczalny składa się z instrukcji wykonania doświadczenia, karty do wpisania hipotezy i wniosków.

Do każdego zestawu przygotowane są też materiały.

Grupa po wylosowaniu zestawu, pobiera go od nauczyciela i pracuje zgodnie z instrukcją.

Podczas pracy uczniowie komunikują się z nauczycielem światłami: kubeczek czerwony- nie potrafimy wykonać zadania, kubeczek żółty- potrzebujemy pomocy, kubeczek zielony- rozumiemy, nie wymagamy pomocy.

Zestaw I

Doświadczenie 1

Czy istnieje sposób, dzięki któremu można łatwiej wydobyć zatopiony wrak?

Materiały: pusta szklana butelka, cienki wąż gumowy, duża miska typu wanienka napełniona wodą.

Sposób postępowania: Pustą butelkę przyciśnij do dna wanny i pozostaw ją tam, aby nabrała wody. Jeden koniec węża wprowadź do szyjki butelki, natomiast drugi trzymaj w powietrzu. Dmuchnij teraz w rurkę.

Co się stanie? /Uczniowie wpisują stawiane przez siebie hipotezy./

Co się stało? /Uczniowie uzupełniają zdania, które są weryfikacją hipotezy, wnioskiem z doświadczenia/
Przykładowe zdania do uzupełnienia. (Zdania przygotowuje nauczyciel na karcie- zestawie) :
Kiedy do butelki leżącej na dnie i wypełnionej wodą wdmuchamy *powietrze*, *wyprze ono* wodę i butelka *zrobi się lekka*. Wtedy *wypłynie na powierzchnię*.

Dlaczego? /zadanie o podwyższonym stopniu trudności?/

*(Odpowiedź przygotowana przez nauczyciela:
Gdy dmuchniesz w szlauch (gumowy wąż), powietrze dotrze do butelki i wyprze znajdującą się w niej wodę. Ponieważ powietrze ma mniejszą gęstość niż woda, napełniona nią butelka staje się „lżejsza” i unosi się. Podczas wydobywania zatopionych statków czasami próbuje się pompować powietrze (gaz) do wraka i w ten sposób podnieść go do góry.)*

Zestaw II

Doświadczenie 2

Czy jajko pływa lepiej w wodzie słonej, czy w obojętnej, np. z kranu?

Materiały: surowe jajko, sól kuchenna, łyżka, słoik napełniony wodą.

Sposób postępowania: Włóż jajko do wody. Wsyp łyżką sól do słoika i ostrożnie mieszaj, aż się rozpuści.

Co się stanie? (Uczniowie mają w tym miejscu wpisać swoje przypuszczenia; stawiają hipotezę.)

Co się stało? /Uczniowie uzupełniają zdania, które są weryfikacją hipotezy, wnioskiem z doświadczenia/

Przykładowe zdania do uzupełnienia. (Zdania przygotowuje nauczyciel na karcie- zestawie) :
W wodzie z kranu jajko (co zrobi?) opadnie na dno słoika i tam (co się z nim będzie działo?) pozostanie.
Jeśli jednak rozpuścisz sól w wodzie , jajko (co zrobi?) uniesie się do góry i będzie (co będzie się z nim działo?) pływało przy powierzchni.

Dlaczego? /zadanie o podwyższonym stopniu trudności/

*(Odpowiedź przygotowana przez nauczyciela:
Jajko ma większą gęstość niż woda z kranu, jest „cięższe” i dlatego tonie. Gdy wsypujemy do wody sól, otrzymujemy słoną wodę, mającą większą gęstość niż jajko, które zostanie wypchnięte na powierzchnię. Dlatego też w wodzie słonej w morzu pływa się łatwiej.)*

Zestaw III

Doświadczenie 3

Jak sól dostaje się do słodkiej wody i jak dociera do morza?

Materiały: woda, małe kamyki, sól, piasek, papierowy filtr do kawy, pusta doniczka (z otworem na dnie), duży słoik.

Sposób postępowania: Włóż filtr do doniczki i postaw ją na słoiku. Wsyp (czyste) kamyki do filtra. Posyp je solą. Nalej wody na kamienie i sól, aż słoik będzie prawie pełny. Włóż palec do wody w słoiku i spróbuj, jaki ma smak?

Co się stanie? j. w.

Co się stało? ? /Uczniowie uzupełniają zdanie, które jest weryfikacją hipotezy, zapisują wniosek z doświadczenia/

Przykładowe zdanie do uzupełnienia. (Zdanie przygotowuje nauczyciel na karcie- zestawie) :
Przelana woda będzie miała słony smak. Sól rozpuści się w wodzie, ale kamienie i piasek jej nie zatrzymają.

Dlaczego?

(Odpowiedź przygotowana przez nauczyciela: W przyrodzie deszcz wsiąka w ziemię i rozpuszcza po drodze sole z podziemnych skał. Gdy woda w źródłach znowu wypłynie na powierzchnię, uniesie ze sobą rozpuszczone sole, a mimo to nie będzie miała słonego smaku, ponieważ ilość rozpuszczonych w niej soli jest bardzo mała.)

Uwaga! Nauczyciel czuwa nad wykonywanym zadaniem, ale zostawia uczniom jak największą samodzielność. Reaguje na światła.

Po zakończeniu doświadczeń, grupy prezentują wyniki pracy na forum klasy.

5. Tworzenie mapy mentalnej "Morze Bałtyckie".

Uczniowie w parach wypisują na kartkach skojarzenia, które mają w związku z Morzem Bałtyckim. Do dyspozycji uczniowie mają atlasy geograficzne do kl. IV, w których znajdują się potrzebne informacje. Następnie prezentują wyniki swojej pracy i przypinają kartki ze skojarzeniami do tablicy. Po weryfikacji zapisów, następuje wspólne gromadzenie wyrazów tematycznie.

Np. Na środku tablicy nauczyciel zapisuje hasło MORZE BAŁTYCKIE. Od tego napisu odchodzą „drogi myślowe”. Nazwy tych dróg:

Rośliny i zwierzęta. (Tu znajdują się kartki z wyrazami, które są nazwami roślin i zwierząt, które można spotkać nad Morzem Bałtyckim).

Klimat. (j. w.)

Informacje inne. (j.w. Tu znajdują się wyrazy, które nie zmieszczą się w powyższych kategoriach.)

Na zakończenie następuje odczytanie mapy mentalnej.

6. Nauka alfabetu Morse'a.

Wyjaśnienie, że jednym ze sposobów porozumiewania się na morzu jest alfabet Morse'a.

Poznanie znaków alfabetu Morse'a. Wyjaśnienie znaków: kropka, to dźwięk krótki, a kreska długi.

A . –	N – .
B – ...	O – – –
C – . – .	P . – – .
D – . .	R . – .
E .	S . . .
F . . – .	T –
G – . .	U . . –
H	W . – –
I . .	V . . . –
J . – – –	X – . . –

K - . - Y - . -

L . - . . Z - - . .

M - -

Zabawy z alfabetem: układanie swojego imienia, przesyłanie tajnych informacji itp.

Sygnal wzywanie pomocy (SOS): trzy kropki, trzy kreski, trzy kropki, czyli trzy dźwięki krótkie, trzy długie i trzy krótkie.

7. Liczby w odejmowaniu.

Uczniowie wpisują do zeszytu informację o liczbach w odejmowaniu:

55 - 5 = 50
odjemna odjemnik różnica

Informację zaznaczają kolorem.

8. Zadanka Liczmanka. Odejmowanie liczb w zakresie 100.

Zadanie 1

Każdą liczbę zapisz, jako różnicę dwóch liczb.

37=39-2

24=....

49=...

56=...

93=...

72=...

40=...

21=...

Zadanie 2

Zapisz działania i oblicz.

1) odjemna to liczba 45, a odjemnik to 4.

2) Odjemnik to liczba 7, a odjemna to 77.

3) Odjemna to liczba 98, a odjemnik to 7.

4) Pierwszy odjemnik to liczba 2, drugi odjemnik to 7, odjemna to liczba 39.

Oblicz zapisane różnice.

Zadanie 3

Oblicz. Napisz na zielono odjemną w każdym działaniu.

66-3=

60-2=

79-3-3=

78-3-5=

49-2-6=

Zadanie 4

Oblicz. Napisz w każdym działaniu odjemnik na niebiesko.

$$35-5=$$

$$42-2=$$

$$70-7=$$

$$19-6=$$

$$88-4=$$

Zadanie 5

Oblicz.

Odjemna	73	68	43	82	45
Odjemnik	3	8	3	2	5
Różnica					

Zadanie 6

Adam znalazł na plaży 48 muszelek. Dwie podarował Kubie, a trzy Kasi. Ile jeszcze może podarować muszelek, aby zostało mu 35?

Rozwiązanie...

Odpowiedź...

9. Papierowe składanki- łódki.

Uczniowie wykonują składankę - papierową łódkę techniką origami. Łódki wykonane są z kolorowego papieru. Każdy uczeń nadaje swojej łódce imię. Gotowe łódki zostają ustawione w klasie w wyznaczonym miejscu i stanowią dekorację klasy.

Część końcowa

Uwagi

1. Podsumowanie zajęć.

Po zakończeniu zajęć uczniowie określają stopień realizacji kolejnego celu lekcji według następującej zasady:

- 1) cel zrealizowany- kolor zielony;
- 2) cel wymagający ćwiczeń- kolor pomarańczowy;
- 3) cel niezrealizowany- kolor czerwony.

Wylosowany metodą patyczków uczeń odczytuje cel, a pozostali uczniowie wskazują światłem (kubek lub kartonik) stopień realizacji przez siebie tego celu.

2. Praca domowa dla chętnych.

Doświadczenie - praca domowa.

Jak można pozyskać sól z wody morskiej?

Materiały: 2-3 łyżeczki soli kuchennej, 1 szklanka wody, kolorowa miseczka.

Sposób postępowania: Nalej wody do miseczki. Dodaj sól i wymieszaj aż do całkowitego rozpuszczenia.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wystaw miseczkę na słońce na 7 dni. Po tym czasie napisz, co się stało? Spróbuj odpowiedzieć na postawione we wstępie pytanie.

Proponowany zapis w dzienniku:

Określanie z pomocą mapy fizycznej Polski położenia Morza Bałtyckiego. Rozmowa kierowana na temat animacji "Morze Bałtyckie". Wypowiedzi na temat treści wiersza M. Janik „Polskie morze”. Doświadczenia - stawianie hipotez i ich weryfikacja. Tworzenie mapy mentalnej do tematu: „Morze Bałtyckie”. Liczby w odejmowaniu. Odejmowanie liczb w zakresie 100. Papierowe łódki- technika origami. Alfabet Morse'a - ćwiczenia w posługiwaniu się znakami alfabetu. Zabawa relaksacyjna „Morska fala”.

Podstawa programowa	<p>Dokument „ Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych I etap edukacyjny” w zakresie edukacji polonistycznej:</p> <p>1.1)a) uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji;</p> <p>1.1)b) czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci i wyciąga z nich wnioski;</p> <p>1.1)c) wyszukuje w tekście potrzebne informacje;</p> <p>1.3)a) tworzy wypowiedzi: w formie ustnej: kilkudzaniową wypowiedź;</p> <p>1.3)c) uczestniczy w wypowiedziach, zadaje pytania, udziela odpowiedzi, prezentuje własne zdanie i formułuje wnioski;</p> <p>W zakresie edukacji społecznej:</p> <p>5.4) współpracuje z innymi w zabawie, w nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych; przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz świecie dorosłych;</p> <p>W zakresie edukacji przyrodniczej:</p> <p>6.1) obserwuje i prowadzi proste doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wiąże przyczynę ze skutkiem;</p> <p>6.3) nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski: nadmorskiego.</p> <p>6.4) nazywa oraz wyróżnia zwierzęta i rośliny typowe dla wybranych regionów Polski;</p> <p>W zakresie edukacji matematycznej:</p> <p>7.5) odejmuje liczby w zakresie 100</p> <p>7. 8) rozwiązuje proste zadania tekstowe;</p> <p>W zakresie zajęć technicznych:</p> <p>9.2)a) realizuje „drogę” powstawania przedmiotów od pomysłu do wytworu: przedstawia pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, dobiera odpowiednie materiały oraz narzędzia;</p> <p>9.2)c) posiada umiejętności: odmierzania potrzebnej ilości materiału, cięcia papieru;</p> <p>9.3)a) utrzymuje ład i porządek wokół siebie, w miejscu pracy; sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymaniu porządku;</p>
---------------------	---

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Opis zawartości zasobu	Scenariusz zajęć wzbogacony animacją.
Autorzy	Beata Małecka-Perszko

